

Siri ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Hom ok ta pe Páu ixo. Jesu rehe har a'e pandu pandu ixo, ame'ě ke amō ta putar ym. A'erehe kyndaha pe a'e ke amō ta kynda raho. A'ep a'e ixo rahã, kome'ě paper ke a'e mupinim.

Páu pe Siri ok ta pe har ta tamatarer ke mondo. A'erehe a'e pandu: “Katu tiki” aja. Tupã pe pandu tĩ: “Ne jō riki katu te me'ě ke” aja.

Páu pyrara ixo tipe. Anĩ. Tapijar te'e we myrandu katu ke a'e pandu pandu. Tapijar te'e we Jesu rehe har a'e ukwa tar katu tĩ, aja mupinim tĩ. “Mã peja Jesu ukwa katu aja pehẽ tĩ” aja Páu mupinim Siri ok ta pe har ta pe.

Jesu kotyhar ta pe: “Ihẽ mu ta” aja Páu pandu.

Siri ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ě ta pe paper pinim ke Páu mupinim

¹ Ihẽ Páu. Timo ihẽ namō a'e ixo tĩ. Jesu Kirisutuma'e parakyha ta ke jande. Ehe har japandu pandu, ame'ě riki jandema'e parakyha ke.

Ko pehẽ pe paper pinim ke ihẽ amondo axo. Siri ok ta pe har ta ke pehẽ. Tupã kotyhar ta ke pehẽ. Upa Jesu Kirisutu rehe jurujar katu ame'ě ta pe paper pinim ihẽ amondo axo tĩ. Tupã kotyhar tama'e kapitã ta pe amondo axo tĩ. Tupã kotyhar ta rehe ma'e ke amō ta ma'ema'e katu tĩ. Ame'ě ta pe paper pinim amondo axo tĩ.

² Tupã riki jande pái keruhũ. Jesu Kirisutu riki jandema'e sawa'e te. Mã peja pehẽ rehe a'eta ipy'a

katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'eta muhury katu.

Tupã namõ Siri ok ta pe har ta rehe har ihẽ apandu pandu

³ Pehẽ rehe har ihẽ akwa akwa axo rahã: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe ihẽ apandu pandu. Aja te'eha ihẽ. ⁴⁻⁵ Jesu rehe pejurujar katu py rahã, tamatarer ihẽ pe pemuwyr. A'erehe myrandu katu ke ihẽ apandu pandu axo rĩ. Aja we apo tĩ. Amõ ta pe myrandu katu ihẽ apandu pandu axo rahã, ihẽ pe tamatarer pemuwyr tĩ. A'erehe pehẽ rehe har Tupã namõ ihẽ apandu pandu rahã, ihẽ rury katuha namõ: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe ihẽ apandu katu. ⁶ Pe, kuja ihẽ akwa katu te. Pehẽ pejurujar katu py rahã, l'ã ke pehẽ py'a rehe Tupã moĩ. Aja rahã Kirisutu katuha aja pehẽ ke Tupã muwak ixo. Aja a'e muwak we ixo rĩ. Pe, Jesu Kirisutu jywyr rahã, ame'ẽ muwakiha ke a'ewan ta. Arahã Tupã pandu ta: “Uhyk katu. Kirisutu katuha aja pehẽ tĩ” aja.

⁷ Pehẽ rehe har ihẽ akwa akwa axo rahã, ihẽ rury katu. Pehẽ rehe ihẽ apy'a katu, a'erehe ihẽ rury katu. “Myrandu katu ke eandu eho” aja Tupã ihẽ pe. Ame'ẽ parakyha ke ihẽ ama'ema'e. Aja ihẽ axo rahã, ihẽ pe tamatarer ke pemuwyr. Apo kyndaha pe ihẽ axo rahã, aja ihẽ pe pemuwyr tĩ. Kyndaha pe ihẽ axo ym rahã we, aja tĩ. Pemuwyr tĩ. Kyndaha pe ihẽ axo ym rahã we, kapitã ruwa koty ihẽ apu'am. “Jesu rehe har myrandu katu riki jetehar te ke” aja ihẽ apandu. Ngã pe apandu tĩ. Aja rahã, Jesu rehe har ukwa katu te we ngã. ⁸ Pehẽ rehe Jesu Kirisutu ipy'a katuha aja

ihē apy'a katu tĩ. Jetehar te ke ihē apandu. Ame'ē ke Tupã ukwa katu.

⁹ Kuja pehē rehe har Tupã namō ihē apandu pandu:

—Mã peja Siri ok ta pe har ta ipy'a katu te we a'eta juehe ixo. Mã peja nde rehe har a'eta jumu'e katu te we ixo tĩ. Aja rahã ukwa katuha namō ipy'a katu te we ta a'eta juehe. Mã peja katu ame'ē ke a'eta ukwa katu te we ixo. Aja rahã, ipy'a katu te we ta a'eta juehe tĩ. ¹⁰ Upa aja rahã, ma'e riki katu te ame'ē ke a'eta ma'ema'e ta. Aja rahã, Kirisutu jywyr rahã, a'eta pe nixói te ta ma'e ka'u te'eha ma'eha ke. “Katu ym ame'ē ta” aja amō ta pandu ym te ta tĩ. ¹¹ Pe, Jesu Kirisutu riki ima'e pyrātãha ke muwyr. A'erehe ame'ē namō katu ame'ē ke jō Siri ok ta pe har ta ma'ema'e ta. Aja rahã, nde pe katu ngã pandu: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja riki — aja Tupã namō pehē rehe har ihē apandu pandu.

Tapijar te'e we Tupã je'ēha ke ihē apandu pandu katu

¹² Ihē mu ta! Ihē rehe har pekwa katu aja ihē aputar katu. Mãte we ihē axoha kwe. Apyrara hũ axo kwe. (Anĩ. Tapijar te'e we myrandu katu apandu pandu.) A'erehe myrandu katu ke amō amō we hũ amō ta ukwa katu te we ixo. ¹³ (Ame'ē ke amō ta putar ym. A'erehe kyndaha pe ihē ke kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihē axo apo. Ame'ē ke se ixo ame'ē ta ukwa. Kirisutu rehe har ihē apandu pandu. Kirisutuma'e parakyha ke ihē. A'erehe kyndaha pe ihē axo apo. Ame'ē ke upa amō ta ukwa. Ame'ē ke kapitã rok harōha ta ukwa katu tĩ. ¹⁴ Kyndaha pe ihē axo. Anĩ. Ihē

py'ahu axo. A'erehe jandema'e sawa'e te rehe heta jande mu ta jurujar katu te we ixo. I'ar koty te we a'eta ipy'ahuha. A'erehe Tupã je'êha ke a'eta pandu pandu katu tĩ. Ngã ngi kyje ym ha namõ pandu pandu.

¹⁵⁻¹⁷ Jete! Amõ ta Kirisutu rehe har pandu pandu tĩ. “Jande japandu rahã, jande rehe Páu jyty'ym ta” aja ame'ẽ ta ukwaha naĩ. A'erehe ame'ẽ ta pandu pandu. Ihẽ namõ je'ẽ hãtã tã tar katu tĩ. A'erehe Kirisutu rehe har pandu pandu tĩ. Muka'u te'eha namõ a'eta pandu pandu. Kirisutu rehe har pandu pandu rahã: “Peme'ẽ ta katu” aja panduha ke a'eta putar katu. A'eta mu'e ame'ẽ ke rehe heta ngã hendu. A'erehe kyndaha pe ihẽ axo rahã, ihẽ riki ajyty'ym a'eta rehe aja a'eta ukwaha naĩ.

Amõ ta anĩ. Amõ ta ihẽ rehe ipy'a katu. A'erehe Kirisutu rehe har a'eta pandu pandu. Jete har rupi pandu pandu. Kapitã ruwa koty ihẽ apu'am rahã: “Jesu rehe har myrandu katu riki jete har te ke” aja ihẽ apandu. Ame'ẽ parakyha ke ihẽ pe Tupã me'ẽ. Aja a'eta ukwa. A'erehe ihẽ rehe a'eta ipy'a katu.

¹⁸ Upa riki katu ihẽ pe. Ka'u te'eha namõ amõ ta Kirisutu rehe har pandu pandu. Jete har rupi amõ ta pandu pandu tĩ. Mokõihar ta Kirisutu rehe har pandu pandu. A'erehe ihẽ rury katu ihẽ axo.

¹⁹ Ihẽ rehe har Tupã namõ pepandu pandu. “Páu ke kyndaha ngi emuhem” aja. A'erehe kyndaha ngi ihẽ ke kapitã muhem katu ta, aja akwa. A'erehe ihẽ rury katu te axo. Tupã'ã ihẽ rehe usak katu, Jesu Kirisutu muwyr ame'ẽ ke a'e. A'erehe kyndaha ngi ihẽ ke kapitã muhem katu ta tĩ. Aja akwa. A'erehe ihẽ rury katu te axo. ²⁰ Ihẽ riki

Kirisutu rehe har ihē apandu pandu tar katu te. Aja te'eha ihē axo. Ame'ē jō ihē aputar katu. Aja ym rahā, ihē ruxī ta. Ihē py'ahu ta me'ē te'e. Aja te'eha ihē axo. Amanō ta nahā my. Aja rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja Kirisutu rehe har amō ta pandu. Aja ihē aputar. Ko axo we nahā my rī. Aja rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja Kirisutu rehe har amō ta pandu tī. Aja ihē aputar tī.

²¹ Ihē atu ko axo we rahā, Kirisutu rehe har: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja ihē apandu axo. Ihē amanō rahā, amō ta Kirisutu pe pandu ta: “Ne jō riki katu te me'ē ke.” Aja rahā i'ar koty te we katuha. ²² Pe, ko ihē axo rahā we Kirisutu rehe har ihē apandu pandu katu te we axo. Myja ihē aputar katu my? Akwa ym. ²³ Ihē amanōha ke aputar my? Ko axoha we aputar my? Myja my? Akwa ym. Kuja ihē akwa. Ihē amanō tar katu. Aja rahā, Kirisutu namō ihē axo ta kŷ. Ame'ē riki i'ar koty te we katuha. ²⁴ Pehē pe anī. Ko axo rahā we, katu tiki pehē pe. (Aja rahā, amō we Kirisutu rehe har pehē pe ihē amu'e ta rī.) ²⁵ Aja akwa. A'erehe ihē amanō ym we ta rī. Pehē namō ihē axo we ta rī. Aja rahā, pehē ke ihē amu'e we ta axo rī. Aja rahā, tapijar te'e we Kirisutu rehe pejurujar katu te we rī. Aja rahā, pehē rury katu te we ta pexo. ²⁶ Pe, amō we pehē namō ihē axo rahā, Jesu Kirisutu pe: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu ta. A'e riki kyndaha ngi ihē ke muhem ta, a'erehe aja pepandu ta.

Pexoha katu aja pexo katu

²⁷ Apo amō we apandu ta. Kirisutu rehe har myrandu katu rehe panduha ihī. Ame'ē myrandu

ke amō mu'e, aja pexoha katu ta me'ē te'e. Aja rahā, pehē pexoha rehe har ihē ahendu ta. Pehē rehe ihē asak ta aho my. Aho ym ta my. Pehē rehe har ihē ahendu ta. Kirisutu rehe pejurujar katu te we rī. Pehijar ym. Aja ihē ahendu ta. Aja rahā, katu te. Myrandu katu rehe amō ta jurujar katu. Ame'ē ke peputar, a'erehe ame'ē ke pehē johu pepandu pandu. Peteñhar aja pepandu pandu. Ame'ē rehe ihē ahendu ta tī. Aja rahā, katu te tī. ²⁸ Pehē ke amō ta mupyrara rahā, a'eta ngi pekyje ym. Pehē py'ahu te'e pehendu aja pemujekwa a'eta pe. Aja rahā, a'eta ma'eha ke pemujekwa. (Kirisutu ke a'eta putar ym.) A'erehe mupyraraha renda pe a'eta oho ta ame'ē ta ke a'eta, aja pemujekwa. Pehē anī. Tupā muhā katu ame'ē ta ke pehē, aja pemujekwa katu. A'e riki pehē ke muhā katu ta. ²⁹ Pehē pe Tupā pandu: "Pehē rehe katu asak. Kirisutu rehe pejurujar katu. Amō we tī. Ehe har pepandu pandu peho tī. A'erehe pehē ke amō ta mupyrara ta tī" aja Tupā pandu. ³⁰ Ihē aja pehē tī. Mu'eharan ta namō peje'ē je'ē hū tī. Aja pexo tī. Aja rahā ame'ē ta mu'e ame'ē ke pemukanim ta tī. A'erehe ihē aja pehē tī. Yman ame'ē ta namō ihē aje'ē je'ē hū tī, aja pekwa. Apo aja ihē axo tī. Aja pehendu tī.

2

Kirisutu rehe har

¹ Kirisutu riki pehē py'a ke mātā. Pehē rehe a'e ipy'a katu, a'erehe pehē ke muhury katu. Tupā'ā namō pehē juehe katu pexo. Amō ta rehe pepy'a katu. Amō ta rehe pepyrara pesak tī. ² Ko apandu pehē pe. Ihē aja juja katu te pekwa pekwa pexo tī.

Jumai ym ha namõ pexo. Pepy'a katu pehẽ juehe. Peteĩhar aja pexo. Aja rahã, ihẽ ke pemuhury katu te ta. ³ Ma'e ke pema'ema'e rahã, amõ ta pandu my: “Mã! Katu hũ peme'ẽ ta.” Ame'ẽ panduha peputar my? Mã peja ym aja. “Mã! Jande jõ katu te” aja ym pekwa pekwa pehẽ juehe har. Amõ ta katuha riki pehẽ 'ar koty te we aja pekwa katu pexo. Amõ ta 'ar koty te we pehẽ katuha ke aja ym pekwa pekwa pexo tĩ. ⁴ Amõ ta pe kuja pepandu katu: “Pehẽ namõ jama'ema'e ta” aja. Pe, ame'ẽ ta pehẽ pe: “Pehẽ namõ jande jama'ema'e ta tĩ” aja. Juja katu te ma'ema'eha ngã jupe. Aja katu. Pehẽma'e ke rehe jõ pesak ym pexo. ⁵ Jesu Kirisutu ukwa katuha aja mã peja pekwa pekwa katu pexo tĩ. “Mã! Ihẽ katu te ihẽ” aja ym te panduha a'e. Kuja Kirisutu ukwa katu:

⁶ “Tupã aja a'e tĩ. Aja te'eha a'e ixo. Ima'e pyrãtãha namõ Tupã aja a'e ixo ta, aja ukwa jupe my? Anĩ. Aja ym riki.

⁷ Kuja a'e ukwa tĩ. Upa katu te ywa pe ixo ame'ẽ ta ke jeje a'e hijar. Tupã aja ame'ẽ ke hijar uwyr tĩ.

Awa aja te'e a'e uwyr. Te'e paraky ame'ẽ ke aja a'e ixo.

⁸ Katu te a'e jupe, aja ym a'e ukwa.

Tupã rehe a'e hendu katu. A'erehe a'e manõ. Myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe a'e manõ.

⁹ Manõha ngi mukwera katu muhem. A'erehe katu te ame'ẽ ke a'e aja Tupã mu'am.

Pe, ywa kupe koty mujywyr raho. A'erehe amõ ta 'ar koty te we a'e katuha aja mu'am.

A'e aja me'ẽ amõ nixói te.

¹⁰ Aja rahã: ‘Jesu’ aja her ke hendu ame’ẽ ta ipynarãi pe wapyk ta. (Ame’ẽja ipy'a ke moĩ moĩ katuha ke mujekwa ta.)

Aja upa katu te ngã wapyk ta. Ywa pe har ta wapyk ta tĩ. Aja ipy'a ke moĩ moĩ katu ta ehe. Kome’ẽ ywy keruhũ pe har ta aja tĩ. Ipy'a ke moĩ moĩ katu ta ehe tĩ. Mupyraraha renda pe ihĩ, ame’ẽ ta aja tĩ. Ipy'a ke moĩ moĩ katu ta ehe tĩ.

Upa katu te ngã ipy'a ke moĩ moĩ ta ehe tĩ.

¹¹ Pe: ‘Jesu Kirisutu riki sawa'e te’ aja upa katu te ngã pandu ta.

Pe, Jesu rehe har katu ma'e pandu rahã, Tupã pe: ‘Ne jõ riki katu te me’ẽ ke’ aja pandu ta tĩ. A'e riki jande pái keruhũ te.”

Pexoha katu aja ngã pe pemujekwa

¹² Pehẽ riki ihẽ rehe katu ame’ẽ ta ke. Ihẽ apy'a katu ame’ẽ ta ke pehẽ tĩ. Pesarahã! Pehẽ namõ ihẽ axo rahã, ma'e ke ihẽ apandu pehẽ pe. Ame’ẽ rehe pehendu katu. Apo pehẽ namõ axo ym. Ko amõ we panduha ke pehẽ pe ihẽ amondo axo. Ame’ẽ rehe pehendu katu ta me’ẽ te'e tĩ. Kuja. Pehẽ ke Tupã muhã katu. A'erehe ma'e peka'u te'eha pema'eha ngi pehẽ ke a'e poir, ame’ẽja saka. A'erehe mã peja ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym. Amõ we ame’ẽ ke pema'e ta my, ame’ẽ peky-jeha namõ katu ame’ẽ ke jõ pema'ema'e. ¹³ Ima'e pyrãtãha ke Tupã muwyr pehẽ pe. A'erehe a'e putar ame’ẽ ke pema'ema'e tar katu. Pehendu tar katu ehe tĩ.

¹⁴ Upa ma'e ke pema'e rahã, pehẽ ruryha namõ pema'e pexo. Peje’ẽ hãtã tã ha namõ aja ym pema'e. ¹⁵ Aja rahã: “Pehẽ katu ym” aja amõ ta

pandu ym ta. Pehẽ py'a juhyk, aja Tupã ra'yr ta katu aja pexo tĩ. Kome'ẽ ywy keruhũ pe pexo. A'ep ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ixo. Jaxer ame'ẽ ta aja tĩ. Ixo tĩ. Ame'ẽ ta namõ pexo rahã, pehẽ riki amõ kotyhar ta ke aja pemujekwa ta me'ẽ te'e. Katu ame'ẽ ta ke pehẽ aja pemujekwa ta me'ẽ te'e. ¹⁶ Aja rahã, myja ngã ke Tupã muhã katu, ame'ẽ rehe har ngã pe pepandu pandu. Ame'ẽ ke pehẽ pe ihẽ amu'e katu, aja pemujekwa ihẽ pe. Aja rahã: “Pesarahã! Siri ok ta pe har ta katu” aja ihẽ apandu ta. Kirisutu jywyr rahã, aja ihẽ apandu ta. Aja ihẽ rury katu axo.

¹⁷ Kirisutu rehe pejurujar katu, a'erehe Tupã pe pepandu: “Ko jande riki nema'e ta ke. Jande py'a jamoĩ moĩ katu nde rehe” aja pepandu. Pe, Tupã rehe har pehẽ pe ihẽ apandu katu te we axo rĩ. A'erehe pehẽ py'a pemoĩ moĩ katu te we ehe. A'erehe ihẽ ke amõ ta jukwa ta my? (Aja Tupã rehe ihẽ apy'a katuha ke ihẽ amujekwa ta ngã pe.) Aja rahã, ihẽ rury katu ta axo. Pehẽ aja ihẽ rury katu ta axo tĩ. ¹⁸ Aja pehẽ tĩ. Pehẽ rury katu ta me'ẽ te'e. Ihẽ aja pehẽ rury katu ta pexo tĩ.

Pehẽ koty Timo ke ihẽ amondo ta

¹⁹ Jesu riki jandema'e sawa'e te. A'e putar rahã, pahar pehẽ koty Timo ke ihẽ amondo ta. Pe, pehẽ ngi Timo jywyr rahã, pehẽ rehe har a'e pandu ta uwyr ihẽ pe tĩ. Aja rahã, (katu pexo aja ahendu rahã,) ihẽ rury katu ta ihẽ axo. ²⁰ Ihẽ aja a'e jõ pehẽ rehe a'e jumupyai ixo tĩ. Myja pexoha apo my, aja pehẽ rehe har a'e jumupyai ixo. ²¹ Amõ ta anĩ. Juehe har ixoha rehe har jõ sehar ta usak usak ixo. Jesu Kirisutu rehe har pandu tar ym.

Ame'ë parakyha ke ma'ema'e tar ym. ²² Timo riki paraky katu. Aja a'e mujekwa katu pehë pe. Ame'ë rehe har pekwa katu. Ipái aja ta'yr tĩ. Mokõihar ta paraky katu. Aja ihë namõ myrandu katu ke Timo pandu pandu tĩ. (Ihë ra'yr aja a'e.) ²³ Myja se ihë axo ta my? Kyndaha ngi ihë ahem ta my? Ame'ë ke ihë akwa rahã, pahar pehë koty Timo ke ihë amondo ta. Aja akwa. ²⁴ Pe, Tupã putar rahã, ihë atu pehë rehe asak ta aho. Yman ym rahã ihë asak ta aho.

Pehë koty Eparondi ke ihë amondo ta

²⁵ Eparondi ke pehë koty ihë amondo ta me'ë te'e, aja akwa. Ihë mu aja a'e. Tamatarer ke a'e werur ihë pe. Pehë pemuwyr ame'ë ke a'e werur. Se Hom ok ta pe ihë namõ myrandu katu ke a'e pandu pandu tĩ. Mujekwa katu tĩ. ²⁶ Ma'e ahyha ke a'e pyhyk, aja pehendu. Pehendu aja a'e ukwa rahã, jumupyai ixo tĩ. Apo pehë rehe a'e usak tar katu tĩ. ²⁷ Jete riki. Ma'e ahyha ke a'e pyhyk. Tate manõ. Anĩ. Tupã pyrara usak ehe. A'e ke rehe jõ ym pyrara usak. Ihë rehe pyrara usak tĩ. A'erehe manõ ym. Manõ rahã, i'ar koty te we ihë pyai ta tipe tĩ. ²⁸ Anĩ. A'e manõ ym. A'erehe pahar pehë koty a'e ke ihë amondo tar katu. Pe, pesak ehe rahã, pehë rury katu ta. Aja rahã, ihë apyaiha ke upa kanim ta tĩ. ²⁹ Pehë koty a'e uhyk rahã, ipo ke pepyhyk pyhyk katu ingi. Pehë ruryha namõ pepyhyk katu ingi. Pesak ehe rahã: "Ne jõ riki katu te me'ë ke" aja Tupã pe pepandu. Pehë mu aja ipo ke pepyhyk katu ingi. Eparondi aja me'ë sawa'e ta rehe har: "Katu ame'ë ta ke a'eta" aja pekwa pekwa katu tĩ. ³⁰ Myrandu katu ke a'e

pandu pandu. Kirisutu pe paraky ame'ẽ ke a'e tĩ. Arahã tate a'e manõ. Pyraraha ngi kyje ym a'e. Myrandu katu pandu pandu. A'erehe Eparondi aja me'ẽ sawa'e rehe har: "Katu ame'ẽ ke a'e" aja pekwa pekwa pexo. Se Hom ok ta pe pehẽ pexo ym. A'erehe marã ka ym ihẽ py'a ke pemãtãha. A'erehe a'e riki ihẽ py'a ke mãtã katu.

3

"Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha

Nixói te nde pe" aja Tupã pandu

¹ Ihẽ mu ta! Amõ we ihẽ amupinim ta. Pesarahã! Jandema'e sawa'e te kotyhar ta ke pehẽ, a'erehe pehẽ rury katu pexo. Amukwehe pehẽ pe ihẽ apandu, ame'ẽ juja katu te paper pinim ke pehẽ pe ihẽ amondo axo. Ihẽ py'a jukwa ym riki. Ihẽ amondo rahã, pejurujar katuha ke pehijar ym ta.

² Amõ mu'eha ta rehe pesak te'e. Ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'ema'e hũ. Muka'u te'e hũ amõ ta ke tĩ. Amõ pিরer ke jupã ta me'ẽ te'e, aja riki a'eta mu'e. (Ipirer ke jupã rahã, Tupã kotyhar ta te ke a'eta, aja a'eta ukwaha jupe naĩ.) ³ Anĩ. Jande atu Tupã kotyhar ta ke. Ame'ẽ jakwa katuha ke Tupã moĩ, jande py'a rehe. I'ã ke jande py'a rehe moĩ. A'erehe ixotyhar ta ke aja jakwa katu. A'erehe Tupã rehe jande py'a ke jamoĩ moĩ katu. Jesu Kirisutu namõ jande juehe katu jaxo. A'erehe jande rury katu. Ipirer rehe mangaha ke amõ ta moĩ rahã, Tupã kotyhar ta ke aja a'eta ukwaha naĩ. Jande anĩ.

⁴ Ihẽ atu ihẽ aputar rahã, ame'ẽ pিরer jupãha ke rehe ihẽ ajurujar katu ta tipe. Ima'e ma'eha ke

rehe amō jurujar katu rahā, ko ihē riki i'ar koty te we ihē ajurujar katu ta tipe. ⁵ Ihē māi pusu ngi a'ar. Pe, awa po wajar mahapyr aker rahā, ihē pirer ke amō jupā. Aja rahā, jundéu awa te ke ihē, aja amujekwa. Menjamī rainō ke ihē. Ihē pái ta riki jundéu awa ta ke. Jundéu awa ramūi ta ukwaha rehe ihē ahendu katu tī. Parise ta kotyhar ke ihē. (Ame'ē ta riki Moise je'ēha rehe hendu katu te.) Aja ihē tī. Ahendu katu ehe tī. ⁶ Ame'ē ke rehe amō ta hendu katu te. Aja ihē aputar katu te tī. A'erehe Jesu kotyhar ta ke ihē amupyrara hū axo kwe. Amō koty a'eta ukwa, aja ihē akwaha naī, a'erehe ihē amupyrara hū a'eta ke axo. Moise je'ēha rehe amō hendu katu te rahā, katu ame'ē ke a'e, aja ukwaha jupe naī. Aja ihē tī. Nixói ma'e aka'u te'eha ama'eha ihē pe, aja ihē akwaha ihē jupe naī.

⁷ Pe, ihē axoha riki katu te, aja akwaha naī. Apo ame'ē ymanihar axoha riki jaxer aja akwa katu apo 'y. Kirisutu rehe ihē ajurujar katu, a'erehe aja ihē akwa katu apo 'y. ⁸ Jete. Upa katu te jaxer riki, aja akwa katu apo 'y. Pe, amō koty ihē akwa. Amō riki ymanihar 'ar koty te we katuha. Jesu Kirisutu rehe har ihē akwa. Ame'ē riki i'ar koty te we katuha. Jesu riki ihēma'e sawa'e te. Ehe har ihē akwa katu apo 'y, a'erehe ymanihar akwaha ke ihē ahijar. Ame'ē jaxer aja akwa. Aja rahā, Kirisutu kotyhar te aja ihē axo. ⁹ Pe, Kirisutu namō ihē juehe katu ihē axo. Moise je'ēha rehe ihē ahendu katu, a'erehe ihē ke Tupā muhā katu my? Anī. Aja ym. Ko Kirisutu rehe ihē ajurujar katu, a'erehe ihē ke Tupā muhā katu 'y. Jete. Upa Kirisutu rehe jurujar katu ame'ē ta ke Tupā muhā katu ta kŷ.

¹⁰ Kuja ihē aputar apo 'y. Kirisutu rehe har jō ihē akwa tar katu te we hū ihē axo rī. Tupāma'e pyrātāha ke aja tī. Akwa tar katu te we hū ihē axo tī. Kirisutu ke a'e mukwera katu muhem rahā, pyrātāha namō mukwera katu muhem. Ame'ē ke ihē akwa tar katu te we ihē axo tī. Kirisutu ke amō ta mupyrara. A'e aja ihē ke amō ta mupyrara ta aja ihē aputar axo tī. A'e manō. A'e aja ihē aputar katu tī. ¹¹ Pe, manō ame'ē ta ke Tupā mukwera katu ta muhem rahā, ko ihē ke a'e mukwera katu ta muhem tī. Aja ihē aputar tī.

Kirisutu ixoha aja ihē axo tar katu tī

¹² Upa katu te ehe har ihē akwa katu, aja ym ihē apandu. Uhyk ym we rī. Upa katu te akwa ym we rī. A'erehe tapijar te'e we ihē ajumu'e axo. Jesu Kirisutu riki ihē ke muhā katu. Ixotyhar ke ihē. A'erehe tapijar te'e we ehe har ihē ajumu'e axo tī. ¹³ Ihē mu ta! Ko pehendu katurahā! Ehe har akwa katu te ha ke uhyk ym we rī. Aja akwa katu. Kuja ihē axo ta apo 'y. Ymanihar ihē axoha rehe har ihē akwa akwa ym ta axo. Apo har kupe koty ma'e ihē ruwa koty ihī ame'ē ke rehe ihē akwa akwa ta axo. ¹⁴ Kuja riki. Jesu Kirisutu kotyhar ke ihē, a'erehe Tupā pandu ta: “Ywa pe ejur” aja. Ame'ē rehe aharō katu axo, a'erehe Kirisutu rehe har ihē tapijar te'e we ajumu'e ihē axo.

¹⁵ Jande johu Tupā rehe har jakwa katu ame'ē ta ke jande. Yman ehe har jakwa katu ame'ē ta ke jande. Aja me'ē ta rahā, jande johu Kirisutu rehe har tapijar te'e we jajumu'e ta me'ē te'e. Aja amō ta putar ym rahā, amō koty ukwa rahā, ame'ē ke Tupā mujekwa ta. (Aja rahā, Kirisutu rehe har ukwa tar katu tī.) ¹⁶ Pe, Kirisutu rehe har jajumu'e.

Aja tapijar te'e we jaxo ta me'ẽ te'e. Jamu'e katu te we ta me'ẽ te'e tĩ.

Ywa pe har ta aja pehẽ a'erehe pexoha katu pexo

¹⁷ Ihẽ mu ta! Mã peja ihẽ axoha aja pehẽ johu tĩ. Myja katu jaxoha my? Ame'ẽ ke jamujekwa pehẽ pe. Aja amõ ta ixoha katu rahã, pesak katu a'eta rehe. A'eta aja pehẽ tĩ. Pexoha katu tĩ. ¹⁸ Amõ amõ we hũ apandu pehẽ pe. Ihẽ apyaiha namõ apandu we ta amõ tĩ. Kuja. Amõ ta heta ixo. A'eta ixoha riki amõ koty. Jaxer riki. Ame'ẽ ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe Kirisutu muhepy. A'erehe myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe a'e manõ. Ma'e ka'u te'eha ke tapijar te'e we amõ ta ma'ema'e ixo. A'erehe huwajan ta aja a'eta ixo rĩ. ¹⁹ Mupyraraha renda pe a'eta oho ta. Ma'e ka'u te'eha ma'eha rehe jõ ipy'a ke a'eta moĩ moĩ. Tupã rehe moĩ ym. Kome'ẽ ywy keruhũ pe ixoha rehe har jõ a'eta ukwa ukwa ixo tĩ. Ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'ema'e rahã, katu aja a'eta ukwaha jupe naĩ. Huxĩ ym riki.

²⁰ Jande riki amõ koty. Ywa pe har ta aja jande. Jande muhãha rehe jaharõ hũ jaxo. Jesu Kirisutu riki jande muhãha. Jaharõ hũ jaxo ehe. Ywa ngi a'e wyjy ta uwyr. A'e riki jandema'e sawa'e te.

²¹ Jande rete ke a'e muruwak ta kÿ. Apo jande pitu te'e riki. Ima'e rete ke katu te ame'ẽ ke. A'erehe a'e aja jande ke a'e muruwak ta kÿ. Pyrãtãha namõ jande ke a'e muruwak ta kÿ. A'erehe upa katu te ngã hendu katu te ehe. Upa katu te. Pyta we ym ta.

4

Pehẽ py'a pemujoywyr pehẽ juehe

¹ Ihẽ mu ta! Pehẽ rehe ihẽ apy'a katu. Pehẽ rehe ihẽ asak tar katu tĩ. Ihẽ ke pemuhury katu. Pehẽ ngi ihẽ ruxĩ ym. Ko apandu pehẽ pe. Kirisutu rehe pejurujar katu. Ame'ẽ ke pehijar ym. Tapijar te'e we pejurujar katu ehe pexo.

² Ko kũjã ta pe ihẽ apandu. Ewo pe. Syn pe amõ. (Peje'ẽ je'ẽ pehẽ jupe, aja ihẽ ahendu.) A'erehe mã peja pehẽ py'a pemujywyr katu pehẽ juehe. Kirisutu rehe pejurujar katu. A'erehe pehẽ anam ta aja pehẽ.

³ Sa'e! Nde erepandu ame'ẽ ke nde erema'ema'e katu. Ihẽ namõ myrandu katu ke nde erepandu pandu. Apo apandu nde pe. Ame'ẽ kũjã ta pe epandu katu, Ewo pe. Syn pe tĩ. Aja rahã, a'eta py'a jywyr ta a'eta juehe. Yman ame'ẽ kũjã ta riki ihẽ namõ myrandu katu ke pandu pandu hũ tĩ. Amõ sawa'e aja tĩ. Keremẽ ke. Amõ ta heta aja tĩ. Ame'ẽ ta ihẽ namõ myrandu katu ke pandu pandu tĩ. Upa ame'ẽ ta rer ke ima'e paper rehe Tupã mupinim katu. Uhã te hũ ame'ẽ ta rer ke ame'ẽ paper rehe ihĩ.

Pehẽ rury katu aja pexo katu

⁴ Kirisutu namõ pehẽ juehe katu pexo. A'erehe pehẽ rury katu pexo. Aja te'eha pexo. Ko riki apandu we tĩ. Mã peja pehẽ rury katu pexo.

⁵ Mã peja upa amõ ta rehe katu ame'ẽ ta ke pehẽ, aja pexo katu. Sawa'e te jywyr tate. ⁶ Upa ma'e ke rehe pejumupyai ym pexo. Ame'ẽ rehe har Tupã namõ pepandu. Inamõ pepandu rahã, ma'e ke nixói te pehẽ pe ame'ẽ ke pepandu ipe. “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” ame'ẽ panduha namõ pepandu ipe. ⁷ Jesu Kirisutu kotyhar ta ke pehẽ.

A'erehe pehẽ py'a ke Tupã muhury katu ta. Ipy'a muhuryha ke amõ ukwa katu. Tupã riki muhury katu rahã, i'ar koty te we katuha.

Ma'e katu ame'ẽ ke jõ pehẽ py'a rupi pekwa pekwa pexo

⁸ Ihẽ mu ta! Ko a'ejõhar panduha ke apandu pehẽ pe apo 'y. Kuja. Ma'e katu ame'ẽ ke jõ pehẽ py'a pe pekwa pekwa pexo. “Mã katu ko” aja amõ ta pandu, ame'ẽ rehe har pehẽ py'a pe aja tĩ. Pekwa pekwa pexo tĩ. Jetehar te ke aja tĩ. Ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo tĩ. Ma'e ke muhuxĩ ym amõ ke, ame'ẽ rehe har aja tĩ. Pekwa pekwa pexo tĩ. Katu ame'ẽ ke ma'ema'e, ame'ẽ rehe har aja tĩ. Pekwa pekwa pexo tĩ. Ma'e jaxer ai ym ame'ẽ rehe har aja tĩ. Pekwa pekwa pexo tĩ. Amõ ta rehe ipy'a katu, ame'ẽ rehe har aja tĩ. Pekwa pekwa pexo tĩ. “Peme'ẽ panduha katu” aja amõ ta pandu, ame'ẽ rehe har aja tĩ. Pehẽ py'a pe pekwa pekwa pexo tĩ. Aja rahã, pekwa pekwa pexo aja pema'ema'e ta. (A'erehe ma'e katu ame'ẽ ke jõ pehẽ py'a pe pekwa pekwa katu pexo.) ⁹ Ma'e ke ihẽ amu'e pehẽ pe. Aja pema'ema'e katu tĩ. Ihẽ axoha rehe pesak. Aja pexo tĩ. Pe, pehẽ namõ Tupã ixo katu ta. Jande py'a ke muhury katu ame'ẽ ke a'e.

Ihẽ pe tamatarer pemuwyr a'erehe pehẽ pe apandu: “Katu pehẽ”

¹⁰ Jandema'e sawa'e te kotyhar ke ihẽ. A'erehe ihẽ rury katu te hũ. Tupã pe ihẽ apandu tĩ: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. Heta te hũ jahy kanim, pe, apo ihẽ rehe pehaihu katu tĩ. Ihẽ pe tamatarer pemuwyr tĩ. Aja ihẽ rehe pehẽ pepy'a katu, aja

pemujekwa katu ihē pe. A'erehe ihē rury katu te hū ihē. Ihē rehe peharái, aja ym apandu. Ihē rehe peharái ym. Tamatarer pemuwyrriha pemanga tipe. Ame'ē ke akwa katu. Anī. Marā ka ym tamatarer ihē pe pemuwyrriha. Ame'ē ke akwa katu tī. ¹¹ Ihē rehe ma'e ke pema'ema'e ym rahā, ihē apyrara ym axo. Upa ma'e ihē axoha rehe ihē rury katu. Aja ihē akwa katu. ¹² Ihēma'e ym te aja ihē axo rahā, ihē rury katu axo. Ihēma'e hū aja axoha ke ihē akwa katu tī. Aja axo rahā, ihē rury katu tī. Aja ihē ajumu'e katu. A'erehe ihē myahy te rahā, ihē rury katu. Ihē āpū rahā, aja tī. Ihē rury katu tī. Ihēma'e ym te rahā, aja tī. Ihē rury katu tī. Ma'e heta rahā, aja tī. Ihē rury katu tī. Aja te'eha ihē. Amō amō renda pe ihē axo rahā, ihē rury katu. ¹³ Upa katu te ma'e ke ihē rehe uhyk rahā, ihē rury katu. Pyrātāha ke ihē pe Kirisutu muwyr, a'erehe ihē rury katu.

¹⁴ Pe, ihē apyrara rahā, ihē rehe pehaihu katu. Aja rahā, katu tiki. ¹⁵ Siri ok ta pe har ta ke pehē. Masendo ywy pe pexo. A'ep myrandu katu ke ihē apandu pandu py pehē pe. Pe, pehē ngi ihē aho rahā, pehē jō riki ihē pe ma'e ke peme'ē katu. Aja pekwa katu. Pehē jō ma'e ke rehe pekyty'ỹ ym ihē pe. Ihē apyrara rahā, pehē jō pepyai tī. ¹⁶ Pe, Tesaron ok ta pe ihē axo rahā, ihēma'e ke nixói te. Arahā ihē pe tamatarer ke pemuwyr. Jete. A'engi mokōihar pemuwyr tī. ¹⁷ Ame'ē ke ihē apyhyk rahā, ihē rury katu. Ame'ē rehe jō ym. Tupā koty pehēma'e ke ihī hū ta, aja saka. Ame'ē pehēma'e hetaha ke ihē aputar katu riki. ¹⁸ Jete. Upa katu te ihē pe pemuwyr. Ame'ē ke upa ihē apyhyk. Pemuwyr te hū. Upa ma'e ihē

aputar ame'ě ke kohĩ apo. Pemuwyr ame'ě ke Eparondi werur. A'erehe i'ar koty te we ihěma'e kohĩ. Pemuwyr ame'ě ke Tupã koty ma'e pihe katu, ame'ěja saka. Tupã hury katu ehe. Ymanihar ta Tupã rehe ipy'a moĩ moĩ rahã, ma'e pihe katu ame'ě ke mutakãxĩ. Hapy, ame'ěja mutakãxĩ. Aja ihě pe pehě pemuwyr ame'ě ke tĩ. (Tupã ke pemuhury katu ame'ě ke tĩ.) ¹⁹ Pe, pehěma'e ke upa katu te nixói te rahã, ame'ě ke Tupã me'ě me'ě ta, pehě pe. Jande japy'a katu ehe ame'ě ke a'e. Ima'e ma'e ke upa ym te ta. Jesu Kirisutu namõ pehě juehe katu pexo, a'erehe pehě pe a'e me'ě me'ě katu. ²⁰ Tupã riki jande pái keruhũ. “Ne jõ riki katu te me'ě ke” aja japandu pandu katu. Aja te'eha ta. “Amen.” Ame'ě: “A'e tỹ.”

Katuha ke Páu mondo

²¹ Pehě koty Tupã kotyhar ta ixo. Jesu Kirisutu kotyhar ta ke a'eta tĩ. A'eta pe katuha ke ihě amondo axo. Se Hom ok ta pe amõ ta ixo. Pehě mu ta aja a'eta tĩ. A'eta mondo ixo tĩ. Pehě pe katuha ke mondo ixo tĩ. ²² Se Tupã kotyhar ta ixo. Upa ame'ě ta pehě pe katuha ke mondo ixo tĩ. Kapitã keruhũ rok pe Jesu kotyhar ta amõ ta ixo. Kapitã keruhũma'e parakyha ta ke ame'ě ta. Ame'ě ta katuha ke mondo ixo pehě pe tĩ.

²³ Jesu riki jandema'e sawa'e te. Mã peja johu pehě rehe Jesu Kirisutu usak katu.

Upa.

Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11